

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

**V nesreči v Černobilu umrlo doslej 8 oseb —
Strokovnjaki skušajo zabetonirati jedrski
reaktor — Stanje se normalizira**

MOSKVA, ZSSR — Včeraj je vlada ZSSR v posebnem sporočilu priznala, da je umrlo na posledicah nesreče v jedrski elektrarni v Černobilu še šest oseb, 35 drugih oseb pa se nahaja v zelo resnem stanju. Po uradnih sovjetskih virih je torej nesreča v ukrajinski elektrarni terjala 8 človeških žrtev, zahodni medicinski izvedenci pa menijo, da jih bo veliko več. Umrli bodo, pravijo, zaradi smrtonosnega radioaktivnega sevanja v prvih urah ali dnevih nesreče.

Sovjetski predstavniki trdijo, da lokalni funkcionarji niso ustrezno ukrepali po nesreči. Tako je Valentin M. Falin, ki vodi tiskovno agencijo Novosti, dejal, da sovjetski voditelj Mihail S. Gorbačov ni bil obveščen o obsegu nesreče kar za dva dni, čeprav je vedel, da je do neke nesreče prišlo. Zaradi podel, da je do neke nesreče prišlo. Zaradi podel, da je do neke nesreče prišlo. Zaradi podel, da je do neke nesreče prišlo.

Sovjetski tisk poudarja, da se stanje v okolici Černobila normalizira. Strokovnjaki sedaj skušajo zabetonirati poškodovan jedrski reaktor. Po tem bodo menda morali čakati dalj časa, da se reaktor ohladi, z betoniranjem pa bi preprečili nadaljnje radioaktivno sevanje iz reaktorja.

Zahodnoevropske države so ustavile pošiljke povrtnin, mlečnih izdelkov in mesa iz Sovjetske zveze in drugih vzhodnoevropskih komunističnih držav, med njimi tudi Jugoslavije. Sovjetska vlada je protestirala zoper ukrep in trdila, da ni nobene nevarnosti glede radioaktivnosti. Do tega ukrepa je prišlo, pravijo Sovjeti, zaradi histerične protisovjetske propagande s strani neodgovornih zahodnih poročevalskih agencij.

**Libija izgnala 36 evropskih diplomatov —
V zadnjih tednih manj terorističnih dejanj**

TRIPOLI, Libija — Včeraj je libijska vlada izgnala iz države 36 evropskih diplomatov. Vzrok temu je dejstvo, da je bilo v zadnjih tednih po ameriškem bombnem napadu na Libijo iz raznih zahodnoevropskih držav izgnanih več libijskih diplomatov, ki so bili osumljeni sodelovanja v terorističnih aktivnostih. Izgnanih je bilo kar 19 italijanskih državljanov, uslužbencev poslaništva, med njimi šest poklicnih diplomatov. Libijo bodo morali zapustiti tudi 4 diplomati ZRN, 2 Belgijca, 2 Španca, Nizozemec, Francoz in Danec. Vse omenjene države so v zadnjem času ali izgnale libijske diplomate ali druge libijske državljane. ZDA in Anglija nimajo diplomatskih odnosov z Libijo, zato niso bile upoštevane v včerajšnjem ukrepu, Grčija tudi ne, to radi naklonjenosti Libiji, ki jo je kazala socialistični predsednik vlade Andreas Papandreu.

V zadnjih tednih ni bilo dosti novih primerov terorizma zoper ameriške državljane in objekte po svetu. Celo v arabskih državah ne, kljub temu, da so vse te izrazile podporo Moamarju Kadarju takoj bo bombnem napadu ZDA.

**Kitajska pripravljena izstreliti v vesolje
umetne sonde, last privatnih ameriških
družb — Edina možna alternativa**

PEKING, Ki. — Uradni kitajski časopis je objavil poročilo, v katerem trdi, da je Ki-

tajska pripravljena izstreliti v vesolje dva umetna sonda, ki sta last privatnih ameriških družb. Pogajanja o tem so menda v končni fazi. Do te nenavadne pogodbe je prišlo zaradi težav ameriške NASA ustanove. NASA je računala, da bo lahko v naslednjih letih izstrelila take sonde v vesolje iz vesoljskih plovil. Po eksploziji Challengerja 28. januarja letos z izgubo vseh 7 astronautov je nemogoče pričakovati ponovne izstrelitve takih plovil vsaj dve leti. Ta mesec je pa eksplodirala raketa tipa Delta, na kateri je bil umetni sond. Drugih raket NASA nima, ameriška podjetja pa potrebujejo komunikacijske sonde. Evropska družba Arianespace tudi izstreljuje umetne sonde v vesolje, vendar ta ne more sprejeti novih naročil do leta 1989. Radi tega so se ameriška podjetja obrnila na Kitajce, ki menda imajo zanesljivo raketo tipa Long March 3. Kitajci so izrazili zanimanje, in tako je prišlo do pogajanj in tudi, kot kaže, sporazuma.

**V Izraelu zaskrbljenost zaradi novjših
vojaških ukrepov v Siriji — Možnost
novega spopada ni mogoče izključiti**

JERUZALEM, Izr. — V zadnjih mesecih so izraelski vojaški poveljniki z zaskrbljenostjo opazovali aktivnosti sirijskih vojaških enot v južnem Libanonu. Sirijci gradijo velike bunkerje za topništvo in tankovske enote v krajih, ki niso daleč od izraelske meje. Zaenkrat ni v omenjenih zgradbah še nobenega orožja, vendar so Izraelci kljub temu budni. Bunkerji in drugi objekti so le 10 do 15 milj proč od izraelske meje.

Nekateri v Izraelu in tudi v ameriških vladnih krogih so mnenja, da je sirijski voditelj Hafez al-Assad pripravljen zopet tvegati vojno z Izraelom. Drugi pa tega dvomijo, ker so prepričani, da mora al-Assad vedeti, da bi ga Izraelci po vsej verjetnosti zopet premagali. Najbolj zaskrbljeni v Izraelu zagovarjajo preventivni napad na Sirijo. Menijo, da bi Izrael ne smel čakati na sirijski napad, ampak Sirijce prehiteti, ko še niso pripravljeni za vojni spopad.

— Kratke vesti —

Hampstead, N.C. — Gozdni požari v tej državi so zajeli več kot 75.000 akrov in še napredujejo kljub vsem prizadevanjem gasilcev. Evakuiranih je bilo 5.000 oseb, reševalci pa so zabeležili le en smrtni primer. V jugovzhodnih državah ZDA prevladuje zadnje mesece suša, ki je hudo prizadela lokalne farmarje. Vremenoslovci pravijo, da dežja tudi v naslednjih dneh ni pričakovati.

New York, N.Y. — Včeraj je vrednost dolarja v primerjavi z japonskim jenom padla na najnižjo raven vse od druge svetovne vojne. Včeraj je dolar prinesel le 160 jenov, šele pretekli september je bil dolar vreden več kot 240 jenov. Vladni finančniki tako v Tokio kot v Washingtonu sedaj skušajo ustaviti padanje vrednosti dolarja napram jenu.

New York, N.Y. — Včeraj je zvezni sodnik John F. Keenan odločil, da so pristojne za sojenje ameriškega podjetju Union Carbide zaradi nesreče v Bhopalu, Indija, 1. 1984, v kateri je umrlo okrog 2.000 oseb, več deset tisoč pa bilo zdravstveno prizadetih, indijska in ne ameriška sodišča. Ta odločitev se ujema z željo Union Carbide, ne pa z željami ameriških odvetnikov, ki so hoteli, da bi o odškodnini žrtvam nesreče odločale ameriška sodišča.

Iz Clevelanda in okolice

Včeraj se je začela 21. redna konvencija ADZ in sicer v Slovenskem domu na Denison Ave. Zbranih je skoraj 100 delegatov, konvencija poteka danes in najbrž tudi jutri. Na sliki so (z leve) gl. predsednik ADZ Stanley G. Ziherl, prvi podpreds. Anthony Satej, in Edmund J. Turk, bivši član glavnega odbora, ki je včeraj predstavil župana Georgea V. Voinovicha ter nagovoril delegate.

Vpisovanje v Slov. šolo—

Slovenska šola pri Sv. Vidu sporoča, da bo vpisovanje v otroški vrtec za prihodnje šolsko leto to soboto, 17. maja, ob 9. dop., in to nedeljo, 18. maja, takoj po sv. mašo ob 10.30, v šolskih prostorih. Ker je to vpisovanje zelo važno, prosijo starše, da vpišejo svoje med tem časom!

Novi grobovi

Matthew (Sam) Oberstar

V ponedeljek, 12. maja, je v Cleveland Clinic bolnišnici po kratki bolezni umrl 72 let stari Matthew (Sam) Oberstar z E. 272 St., rojen v Clevelandu, vdovec po Rose, roj. Bruder, oče Patricie, stari oče Kimberley, brat Jennie Suvak (pok.), Alice Debeljak, Mary Orehovec, Frances Okorn, Josepha Strnada (pok.), Lillian Vidmar in Norberta Strnad, veteran druge svetovne vojne, v kateri je bil ranjen in tudi 3-krat odlikovan z bronasto medaljo, zaposlen pri US Steel 28 let, do svoje upokojitve 1. 1968, član veteranskih organizacij. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda v četrtek, 15. maja, v cerkev sv. Viljema dop. ob 9.30 in od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo noč od 7. do 9. ter jutri, v sredo, pop. od 3. do 5. in zv. od 7. do 9. Družina bo hvaležna za darove v pokojnikov spomin Holy Family Home.

Mary Boltezar

V petek, 9. maja, je v Euclid General bolnišnici po kratki bolezni umrla 102 leti stara Mary Boltezar z E. 165 St., rojena Strnad v vasi Dobropolje, od koder je prišla v ZDA 1. 1922, vdova po Antonu, mati Tonyja in Mary (pok.), 3-krat stara mati, 10-krat prastara mati, sestra Franka, Louisa, Antona, Vincenta in Stanleyja (vsi že pok.), članica ADZ št. 4 in SZZ št. 41. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda danes dopoldne s sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzete ob 9. in od tam na pokopališče Vernih duš.

(Dalje na str. 6)

Seja—

Ta četrtek, 15. maja, ob 1.30 pop. bo redna seja Kluba upokojencev na St. Clairju. Seja bo v prizidku SND. Na sporedu bo film o raznih krajih, ki so na razpolago za izleti z avtobusom. Na voljo bodo tudi prijavnice za tkim. »Health Card«.

Seja preložena—

Podr. št. 25 SZZ sporoča, da seje danes, 13. maja, ne bo. Prihodnji torek bodo pa članice počastile »Ženo leta« ob 1.30 pop. v Sterletovi restavraciji.

Zahvala—

Alojzij Gosar se zahvaljuje vsem, ki so se udeležili zahvalne sv. maše ob njegovi 90. letnici. Prisrčna hvala za darila in voščilne kartice; hvala tudi vsem, ki so ga obiskali na njegovem domu. Najbolj pa se zahvaljuje dobremu Bogu, da se mu je povrnilo zdravje.

Praznovanje—

To nedeljo bo podr. št. 41 SZZ počastila svojo »Ženo leta« Cecilijo Wolf. Ob 10.30 dop. bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za go. Wolf ter za vse članice, ki so v vrstah SZZ več kot 50 let. Ob 12.30 pop. bo kosilo v SDD na Waterloo Rd. Vstopnice so po \$7.50 in jih lahko rezervirate, ako pokličete 261-8914 ali 268-0882.

Letna seja—

V petek, 16. maja, ob 7.30 zvečer bo v SDD na Waterloo Rd. letna seja Slovenskega doma za ostarele. Z registriranjem bodo začeli že ob 7. zv.

Prodaja cvetja—

P.T.U. odsek pri Mariji Vnebovzeti bo imel prodajo cvetja v petek, 16. maja, od 1. do 4. pop., v soboto, 17. maja, pa od 8. zj. do 12. opoldne.

VREME

Spremenljivo oblačno danes z najvišjo temperaturo okoli 68° F. Pretežno oblačno jutri z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 72° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 38 Tuesday, May 13, 1986

»Volitve« v Jugoslaviji

Je zanimiv in podučen svetovni pojav, da se skoraj vsi absolutizmi, despotizmi in diktature vseh vrst in oblik na desni in levi skrivajo za fasado demokracije. Zlasti velja to za vse komunistične diktature, kjer ima partija absolutno in edino besedo v vseh rečeh, od politike, prek gospodarstva in kulture, do vere. Bistvo in zunanji znak demokracije so volitve. In tako doživljamo burko »volitev« zdaj tu zdaj tam v raznih socialističnih ljudskih republikah širom sveta in se jim smejemo in iz njih norce delamo.

V to kategorijo spadajo tudi volitve v naši mili stari domovini Sloveniji in Jugoslaviji, ki so se odigrale sredi meseca marca v letošnjem letu. Pripisujejo jim znatno pomen, češ, da so volivci v svobodni odločbi s svojimi glasovi potrdili mandate voditeljev režima in s tem na demokratični način odobrili njihovo vladanje. Ravno v poudarku demokratičnosti in svobode pa leži vsa goljufija in prevara. Samo malo analiziramo in preglejmo, pa bomo to resnico lahko našli!

Voliti se pravi izbirati med različnimi programi in kandidati, in za izbrano glasovati. Slovenski izraz »volitve« ne zadene tako točno glavnega smisla besede kot ga ima srbohrvatska beseda »izbor«. Izбираš pa lahko samo, če imaš več kot en sam program (po ameriško: platformo) in enega samega knadidata. Platformo sestavljajo vodstva strank in jo potrdijo ali spremenijo izvoljeni delegati na konvencijah. Če gre na volitve ena sama stranka (partija) s svojo platformo, druge stranke so prepovedane, ni kaj izbirati. To niso nikaki »izbori«, ampak diktat ene same politične skupine. Kandidati v resničnih izborih navadno izbirajo na primarnih volitvah, ko pripadniki iste politične skupine na lokalnih volitvah med seboj tekmujejo, kdo bo dobil največ glasov. Kandidatov iste stranke za kako javno mesto je torej več in volivec izbira. Kdor je izvoljen, se potem pomeri z izvoljenim kandidatom druge stranke (ali kandidati več strank), izmed katerih volivec svobodno izbira s pogledom na platformo stranke in osebnost ter kvalifikacijo kandidata.

Vsega tega pri enostrankarskem sistemu raznih diktatur, vključno komunistično, ne najdemo. Platforma je v naši domovini samo ena, marksistična, vse druge so prepovedane; kandidate za visoka in najvišja mesta izbira in določi partija, v nobenem primeru ni dana širokim ljudskim množicam možnost, da bi z zgoraj opisanim postopkom soodločali, kdo naj jim vlada in na kakšnih programskih smernicah naj jim vlada. To bi bila prava demokracija ali ljudovlada, drugo je prevara avtoritarnih režimov, kakršen je v Jugoslaviji.

Ni zatorej nič čudnega in izrednega, da so v naši domovini po časopisih in revijah brili norce — kolikor jim je cenzura, trenutno dokaj mila, dovoljevala — iz predstojajočih volitev in se jim posmehovali. Tako smo brali, da je ljubljanska revija *Teleks* bila razpisala dialog o volitvah in dobila zanimive, dokaj zafkljive odgovore. Znani partizanski veljak in sedaj bojevit oporečnik je npr. zapisal, da je moral svoj čas obiskati zelo vodilnega tovariša, pa mu ni uspelo ga srečati. Na vprašanje, zakaj ga ne more videti, mu je šef njihovega

V SPOMIN G. JOŽEFU GODINI

CLEVELAND, O. - Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu se bo spomnila pokojnega duhovnika Jožefa Godina s sveto mašo, v nedeljo, 18. maja, ob 10.30 dop. G. Godina je od leta 1960-1964 vodil slovensko šolo pri Mariji Vnebovzeti. Mnogi se še spominjamo tistih časov, kako se je zavzel za napredek šole, organiziral vsakoletne šolske izlete, in kako lepe programe je izdelal za Miklavža in za materinske proslave.

Ko je g. Godina leta 1948 prišel v Cleveland k sv. Vidu, je kmalu začel s slovensko šolo v Slovenski pisarni in jo vodil do leta 1952, ko ga je škof zaradi znanja madžarskega jezika poslal na madžarsko faro sv. Marjete. Leta 1964 je odšel v Marquette, kjer je pomagal pri Baragovi zadevi in zbiral gradivo za Baragov proces.

Od leta 1969 pa do svoje smrti 16. februarja 1986 je živel kot hišni dušni pastir pri šolskih sestrah v Pliberku na Koroškem in tudi pomagal na slovenskih župnijah. Pokopan je na pliberškem pokopališču. Pogrebno mašo je opravil ljubljanski pomožni škof Stanislav Lenič ob navzočnosti 33 duhovnikov.

G. Godina se je rodil 12. marca 1898 v župniji Črensovci v Prekmurju. Med prvo svetovno vojno je moral k vojakom, kjer se je povzpел do čina podporočnika. Imel je tudi

g. Jožef Godina

veliko zaslug, da se je po vojni Prekmurje priključilo Sloveniji. Po dovršeni maturi je stopil v Misijonsko družbo lazarištov. Leta 1925 ga je škof Jeglič posvetil za duhovnika. Nato je do leta 1938 bil odgovoren za misijonsko tiskarno v Grobljah, skrbel je za izdajanje Katoliških misijonov, Misijonskega koledarja in druge nabožne literature. Od leta 1938-1941 je bil kaplan na Jesenicah. Med drugo svetovno vojno je bival nekaj časa v Ljubljani, nato pa v Rimu, odkoder je leta 1948 imigriral v Ameriko in prišel v Cleveland k sv. Vidu.

Pridružimo se Slovenski šoli pri Mariji Vnebovzeti v nedeljo, 18. maja, in skupno prosimo Boga, naj obilo poplača g. Godini vsa njegova dobra dela!

Rudi Knez

Mimogrede iz Milwaukeeja

MILWAUKEE, Wis. - Najstarejše slovensko ime za spomladanski maj je vigred, kar lahko primerjamo z zelenjem, kar leze ven, kar je zunaj cvetočega. Naše pesnike navdihuje v maju vse, kar zeleni in cvete: drevesa, travniki, vrtovi, in ljubezen. Povsod je toliko cvetja in zelenja, da se še tako razvajeno oko ne more načuditi tej spomladanski lepoti.

Naši ljudje so temu mesecu upravičeno dali poleg malega travna še več drugih imen: majnik, cvetnik, rožni cvet, rožni mesec. Ker so v maju prvič po dolgi zimi spet gnali živino na pašo, so ga imenovali tudi mesec paše.

V splošnem vremenski pregovori trdijo, če je velikega travna hlad, tedaj bo lepa zelenjad, dobro se pridela vino, polne žitarice z novino. — Ako na prvega maja dežuje, dobro letino oznanjuje. —

Če na Florjana dan (4. maja) dež gre, ga vse leto manjka. — Majnika dosti dežja, obeta v jeseni dosti vsega. — Velikega travna če pogosto grmi, se kmet dobre letine veseli. — Veliki traven moker, rožnik pa mlačen — kmet bo to leto ženjen in lačen.

Če je majnika lepo, je dobro za kruh in seno. — Slana v začetku maja, zoriti sadja jako nagaja. — Če maj se z vročino začinja, mraz še po Urbanu 25. maja) rad ne jenja. — Na Urbana sonce gorko, obilno bo vina, ki bo sladko; če pa je ta dan pri rosi, trta le cviček rodi. — Če se Urbanu zahoče sonce, bo tudi poletje suho in vroče.

Mesec maj s polnimi rokami siplje srečo in blagoslov, ljubezen in dobro razpoloženje. Naj bo s srečo in blagoslovom naklonjen vsem, ki imajo v

(Dalje na str. 3)

kabineta (tovariš je moral biti zelo visoka živina!) odgovoril: »Tovariš je zaposlen do konca meseca. Kmalu bodo volitve, dela skupščino.«

Drug udeleženec dialoga sprašuje: »Mar kdo dvomi, da bo France Popit predsednik predsedstva (republike), Milan Kučan predsednik slovenske partije, Dušan Šinigoj predsednik slovenske vlade?« Nato pa filozofira in ugotavlja, da je treba politiku v Jugoslaviji samo priti v orbit (vesolje), potem pa se suče tam do upokojitve, ker do tja ne seže vpliv smrtnikov. Letos so liste slamatih kandidatov dale slutiti, da bodo letošnje volitve še bolj čiste in zanesljive kot doslej. Spet drug dopisnik trdi, da ves propagandni aparat prikazuje volitve kot nekakšen zgodovinski rekord demokracije, on pa da nima prav nobenega občutka, da kakor koli lahko vpliva na to, kdo bo predsednik vlade ali predsednik SZDL ali

(dalje na str. 4)

V blag spomin — Jožetu Škorjancu

GILBERT, Minn. - Vse pogošče se poslavljajo naši prijatelji iz naše Gilbertske skupnosti, iz našega društva ZSPB, Gilbert. Bela smrt ne izbira, ko redči vrste nekdanjih naših borcev. Tako je jeknila žalostna vest med nami: Jožeta ni več! Dne 18. aprila 1986 se je Jože Škorjanec poslovil od nas, v 72. letu starosti. Rodil se je bil 13. marca 1914 v Križevcu pri Ljutomeru, Slovenija, sredi vinskih gor, veselih ljudi, in dobrega vina.

Jože je po hudi, neozdravljivi bolezni končno podlegel; prestal je bil več operacij v upanju, da se mu reši življenje. Izdihnil je v Fitzgerald bolnišnici v Evelethu.

Pogreb je bil v ponedeljek, 21. aprila. Pogrebno sv. mašo ob 10. uri dopoldne je opravil naš župnik, g. Franc Perkovič, ob asistenci Jožetovih dolgoletnih prijateljev, župnikov Jožeta Vogrin, Karla Pečovnik, Janeza Šuštaršič in Rudolfa Faith. Med sv. mašo mu je pel cerkveni zbor, saj je bil Jože tudi cerkveni pevec. Nagovor med sv. mašo Jožetu v slovo, o njegovih vrlinah in njegovem življenju, je imel župnik g. Janez Šuštaršič, tako v slovenskem kot angleškem jeziku.

Kako je bil pokojni Jože znan in spoštovan povsod, je pokazala ogromna udeležba pogreba. Jožetovi prijatelji so prišli od blizu in daleč.

Za Jožetom žalujejo žena Milka, sinovje Jože, Marjan in Janez, ter hčerki Milka in Marija. Vsi so dobro vzgojeni, vsak že na svojem.

Posebej bi pa rad omenil še to, da je bil Jože med začetniki oziroma soustanovitelji naše borčevske organizacije SPKB na Gilbertu. Od takrat pravkar ustanovljene borčevske organizacije, po g. župniku Škulju, je Jože prejel prva navodila — in *Vestnike* — kako se naj organizaciji pridružimo v obliki podružnica, kot borci. Škuljeva organizacija borcev je bila ugodno sprejeta med nami tu na Gilbertu, in še danes obstoja.

Škorjančeva gostoljubna hiša! Kdo je ne pozna! Odprta je bila potniku, če je bil na potu iz juga naše obširne dežele v Kanado, ali obratno. Velik »greh« je napravil vsakdo, ki se ni ustavil pri gostoljubnih Škorjančevih, ki so vedeli, kaj je bilo potrebno za utrujenega potnika tako za telo kot dušo. Res, obisk pri Škorjančevih je bil vedno prijeten in se ni pozabil.

Zato so tudi čč. gospodje prihiteli od tako daleč za Jožetovo zadnjo pot, da se poslovijo, za njega molijo, ter so mašujejo za njegovo dušo.

Jože! Bog naj Ti bo dober plačnik! Počivaj v miru v ameriški zemlji!

Za borce ZSPB, Gilbert
Andrej Pučko

Ameriška Domovina
je Vaš list!

Mimogrede iz Milwaukeeja

(nadaljevanje z 2. str.)

tem mesecu godove in rojstne dneve. In vedite, da je Ivan Cankar dejal: »Srce ima svoj poseben katekizem; kar je v šoli in v cerkvi smrten greh, je v srcu vesela prigoda; toda v srcu smrtnih grehov, ki jih verno zapisuje srce, ni v šolskem katekizmu!«

Milwauški Triglavski kotichek

Spomlad je naklonjena mladosti in ljubezni. Radi te spomladanske naklonjenosti se mladi in stari ženijo in možijo. In tako se tudi pri društvu Triglav ljubijo in stopajo v zakonski stan.

— V soboto, 8. marca 1986, sta si pred oltarjem v cerkvi Mother of Good Counsel obljubila večno zakonsko zvestobo g. in ge. Karl Dovnikova hčerka Elizabeth in James Gordon. Veselo svatovanje se je vršilo v znani milwauški restavraciji Manning's.

— V soboto, 5. aprila, pa sta se v cerkvi St. Matthias poročila sin delavnega Triglavana Janez Limonija Anthony z ljubeznivo hčerko Arturo Ramondini, Joanne. Poročno slavlje se je vršilo v Ramada Inn Sands.

— V petek, 25. aprila, je delavni Triglav Ralph Cofelt pred oltarjem sv. Janeza Evangelista pri poročnem obredu, izročil svojo hčer Helen izvoljencu njenega srca, možu Craig Frohnu. Poročne obrede je opravil rev. dr. Jože Gole. Na svatbi, ki se je vršila v Red Carpet hotelu, je prevladovalo prijetno razpoloženje.

— Društvo Triglav priredi 18. maja popoldne svojo društveno materinsko proslavo v čast društvenim mamiciam in materam s kratkim sporedom.

— Društvo Triglav skupno s protikomunističnimi borci priredi na Spominski dan, v ponedeljek, 26. maja, v Triglavskem parku vsakoletno žalno manifestacijo za umrlimi člani in članicami, posebno pa še v spomin padlih protikomunističnih borcev v drugi svetovni vojni in komunistični revoluciji. Spominska žalna maša bo ob 11. uri dopoldne s kratkim sporedom. Sledi kosilo in prijateljski razgovor. Prijateljsko vabljeni in na svidenje!

Podpredsednik društva Triglav John Bambič ml. in njegova žena Elizabelle rojena Kralj, voditeljica triglavske plesne skupine, sta pretekli mesec, v četrtek, 10. aprila, v dobro zasedni Pittmanovi dvorani na Alverno Collegu priredila samostojni recitacijski in baletni večer »Escapades of Kurent«.

Ker sva bila v teh dneh z ženo na potovanju, poročam o predstavi samo na podlagi tega, kar sem bral v milwauškem *Journalu* v oceni kritika Tom Strinia, in tega, kar so mi povedali in ocenili naši ljudje. V svojem članku je Strini zelo pohvalil plesni nastop koreografinje Isabelle Kralj in vse ameriške poklicne pevce in pevke ter plesalce.

V ostalem delu njegovega poročila o tej Kurentovi predstavi pa je bil Strinia malce nerazumljiv in nesiguren, kot so bili nesigurni naši rojaki in rojakinje, ki so trdili, da v domačem kraju niso nikdar videli ali slišali o tem Kurentu. Resnici na ljubo je bilo pustno Kurentovanje znano samo okrog Ptuja na Dravskem polju. Zadnja leta pa so Ptujčani radi dobronosečega turizma, Kurentovanje zelo razširili in modernizirali; tako torej, kot ga je voditeljica Isabelle Kralj modernizirala in je Kurenta prikazala z ameriški očmi v pesmi in plesu.

Povedali so mi tudi, da te vrste plesne umetnosti pri večini naših ljudi še ne vžge tistega odkritega navdušenja, kot ga vžge pri poslušanju na koncertih slovenskih pesmi in pri narodnih plesih v slovenskih narodnih nošah. Po končani, kratki enodejanki, so imeli naši rojaki in rojakinje ob prigrizku in kozarcu vina prijateljski razgovor. Dejali so, da je bil lep ameriško-slovenski večer.

Slovenian Arts Council

Po zaslugi bogate slovenske rojakinje Mary Ermenc, ki finančno podpira slovensko kulturno sodelovanje s univerzo Wisconsin-Milwaukee, so takšno sodelovanje precej razširili. Predstavnik UMW Robert Hickok je z veseljem odobril slovensko kulturno so-

delovanje na tej univerzi. Poleg njega so v odboru še sledeči: Leo Muškatevc, John Bambič, Isabelle Bambič-Kralj (urednica »Slovenian Arts Program Newsletter«), Mary Bregant, Pauline Bruss, Christina Carrol, Patricia Gorenc, Dolores Ivanchich, Vlado Kralj, George Lipovšek, Jackie Nimmer, Mary Tesovnik, Karel Dovnik, Gerald McKenna, William Roselle, Tony Verbick, Sylvia Murn in Adam Johnson.

Namen te kulturne organizacije je širiti in ljubiti slovenski jezik, širiti slovensko kulturno zavest, prirejati različne kulturne prireditve, in nabirati denarne prostovoljne prispevke. Dragi kulturniki, želimo vam vsem vso srečo in veliko uspeha!

»Newsletter« je tiskan na krasnem papirju, na čelu ima slovensko zastavo, gradivo pa je zanimivo. Ker pa ima »Slovenian Arts Council« v svojih pravilih napisano med drugim tudi: »...širiti in ljubiti slovenski jezik«, zato bi bilo lepo in pravilno, da bi v prihodnjih izdajah »Newsletter« bralci lahko brali tudi nekatere članke v slovenskem jeziku. Želja je, mislim, upravičena. Brez zamere!

V četrtek, 25. aprila, sva bila z ženo v P.A.C. operni dvorani, ko je Florentine operna družba uprizorila znano Verdijevo delo *Rigoletto*. Po zaslugi odlične režiserke Anne Ewers in dirigenta N. Rescigna ter izvrstnih solistov in opernega zbora, je bila predstava prvovrstno izvedena in žela v nabito polni dvorani val odobravanja.

Meni je opera *Rigoletto* še posebno pri srcu. To je bila prva operna predstava v mojem mladostnem življenju, katero sem gledal in poslušal, pa nič razumel. Toda Verdijeve glasba me je takrat osvojila in jo uživam še danes.

V mojem nadaljnjem življenju sem imel priliko večkrat poslušati opero *Rigoletto* na raznih večjih in manjših odrih s prvovrstnimi pevci in pevkami in tudi s krasnimi scenami. Zato smelo trdim, da je bila odrska scenarija te opere na ljubljanskem opernem odru umetniško dovršena, posebno v zadnjem dejanju v sceni, ko Sparafucile v viharni noči med bliskom in grmenjem zabode Gildo in ko njen oče *Rigoletto* v obupu spozna, da nad njim visi Monteronovo prekletstvo.

Takrat v mladih letih mi je ta scena vtisnila veliko strahu, katero še danes nosim čvrsto v spominu. Ljubljanska opera je imela po prvi svetovni vojni v svoji sredi odlične režiserje, scenografe, pevce in pevke. Vojvodo Mantovanskega so npr. takrat peli češki tenorist Drvota, pa še Sowilski, Polde Kovač, Banovec in Rijavec. Naslovno vlogo *Rigoleta* so beli baritoni Popov, Balaban,

Ob krsti Mirka Javornika

Ker hočemo ohraniti spomin na našo Slovenijo živ in dejaven, zato dostikrat v zmoti mislimo, da bi morali večno živeti. Ob današnjem slovesu lahko vprašamo: Komu zvonijo zvonovi? Ne vprašujmo pa: Zakaj pozvanjajo zvonovi? — Danes bomo pokopali Mirka Javornika, to pa je vrnitev v zemljo, ki je po ameriškem izročilu in po sestavi dežele pravtako naša — to je slovenska zemlja. Ne bomo pa pozvanjali slovenskemu izročilu v svetu, ko nas je vedno manj, ampak bomo prav zato s še večjo predanostjo prenašali vero v Slovenijo oživljeno na nove rodove in v nove čase — v tem meddobju. Mi namreč verujemo v modrost, ki nas uči, da ni le vstajenja po trpljenju, marveč da je trpljenje vstajenju potrebno. Trpljenje nas namreč očiščuje, da zmoremo prav razumeti, prav soditi in prav odpustiti.

Slovenija ni izgubila le neizprósnega borivca za čistost materinščine, ampak tudi kladivarja blestečega izraza in sloga. Mirko je začel pisati pred več kot pol stoletja. Z bistrim očesom je prelistal svet in postavil slovensko književnost na svetovno raven tistega časa. Tudi drugi so listali po svetu, mnogi pa so izgubili vezi na ródino, na njeno celotnost, predvsem pa so izgubili vero vanjo. Mirko je ohranil vezi nepretrgane in vero v Slovenijo neskaljeno. Bil je med prvimi, ki je povedal, da je nasilje bistveni sestavni del tuje učenosti, ki je ranila v srce Zapadno omiko in pahnila narode v duhovno zmedo in bedo.

Spoznala sva se v študentovskih letih, preživela slovensko žalost ob koncu druge svetovne vojne, pomagala oživljeni Sloveniji v povojnem Trstu in ostala prijatelj v Novem svetu. Pogrešal bom razgovore z njim, saj je bil po znanju in zanimanju širok kot malokdo.

V imenu Lige slovenskih Amerikancev in v imenu Svéta slovanskih dediščin se poslavljam v mislih na nepozabna predavanja o naši materinščini in na predstavitev Slovenije nam sorodnim skupnostim izročila.

Simon Kregar

V maju leta 1986, Washington, D.C.

Jugoslovanski poskusi pritiskov na zdomske delavce

(Frankfurter Allgemeine Zeitung)

(Slovenski prevod iz Naše luči)

V ZR Nemčiji živi 600 tisoč Jugoslovancev, kar je druga največja skupina tujcev, takoj za Turki. Domov pošljejo na leto 1,5 milijarde mark. Trenutno prihaja 2,5 milijonov nemških turistov v Jugoslavijo, pri čemer pustijo tam okrog 1,2 milijarde mark.

Glede nemško-jugoslovanskih odnosov pa bi bilo treba omeniti nekaj »odprtih« vprašanj. Gre za poskuse delovanja jugoslovanskega policijskega aparata na zahodno-nemških tleh, s čimer so prizadeti ne le tu živeči jugoslovanski občani, marveč tudi nemške oblasti.

Zahodna Nemčija meni, da je treba imeti - v skladu z njenim demokratskim pravnim redom — zasebne in javne iz-

1. Levár in Primožič, žensko vlogo Gilda pa sopranistke Lewandowska, Lovšetova, Ribičeva in Popovičeva. Razbojnika Sparafucile so peli basisti Zathay, Križaj, Rumpel in Beteto, Maddaleno so pele mezosopranistke Thiery, Kavčnikova, Medvedova, Španova in Golobova.

Med dirigenti takratnega opernega orkestra so bili Rukavina, S. Hubad st., Balatka, Neffat, Štritof idr. Ljubljanska opera je bila takrat na zelo visoki umetniški ravni. Bog ve, kakšno je stanje danes v ljubljanski operni dejavnosti?

A.G.

(dalje na str. 4)

Za zanesljivost in stvarnost cen pri "kupovanju" ali prodaji Vašega rabljenega avtomobila se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

Pred 150 leti: objava brižinskih spomenikov v Kopitarjevi knjigi Glagolita Clozianus

Zgodovinska dejstva potrjujejo, da je večina Slovencev v srednjem veku živela v razmerah, ki so onemogočale sleherni razvoj književnosti v narodnem jeziku. V tem obdobju smo bili pravzaprav še brez svojega izobraženstva in plemstva. Sprva je bil poglavitni jezika vladajočih krógov latinščina, ki jo je pozneje izpodrinila nemščina. Na Slovenskem se je namreč vgnezdila nemška posvetna in cerkvena gospoda, ki je pripeljala s seboj tudi svoje podložnike, kajpak Nemce po rodu.

»Ker na Slovenskem v 10. stoletju še ni bilo samostanov, v katerih bi utegnili nastati zarodki slovenske književnosti, sklepamo, da je prve slovenske jezikovne zapiske za cerkveno rabo porodila naključna potreba.« (S. Janež-M. Ravbar: Pregled slovenske književnosti, 1971).

Prvi tak pomemben jezikovni spomenik so **brižinski spomeniki**, poimenovani po starodavni škofiji, ki je imela sedež v mestu Freisingen na Zg. Bavarskem ob reki Isari. Pod to škofijo so spadali Slovenci okoli današnjega Spittala in ob Vrbskem jezeru, kakor tudi z območja Škofje Loke.

Dva duhovnika, njuni imeni se nista ohranili, sta spomenike, imenovane tudi **freisinške**, okoli leta 1000 vpisala v homilarično-liturgični rokopis freisinškega škofa. Sodeč po Janeževih in Ravbarjevih zapisih, so bili spomeniki pisani v tako imenovani starovisokomnemški pisavi, v knjižni minuskuli, ki so jo uporabljali od 9. stoletja naprej v Srednji in Zahodni Evropi za pisanje latinščine (bavarska karolinška minuskula).

Prvi spomeniki našega pismenstva, ki sta jih znanstveno razložila Fran Ramovš in Milko Kos že pred pol stoletja v knjigi Brižinski spomeniki, so prepis starejšega, neohranjenega besedila in obsegajo tri zapiske.

Ramovš in Kos odstrla pogled

Kdaj so nastali, ni natanko znano; vemo samo to, da so bili vsi trije vpisani v zbornik po letu 972, najpozneje pa pred letom 1039. Prvi zapisek vsebuje obrazec splošne spovedi, ki so jo verniki molili po pridigi, drugi kratko pridigo o grehu in pokori ter opomin k spovedi, tretji pa spovedno molitev.

Drugi in tretji zapisek tvorita po vsebini eno celoto.

Spomenike so našli leta 1803, ko so zbornik freisinškega škofa prenesli iz Freisingena v münchensko državno knjižnico. Tako sedaj v bavorski prestolnici hranijo pergamentni rokopisni zbornik, v katerem so tudi listi s tremi

slovenskimi besedili.

Prezreti ne gre, da so brižinski spomeniki ne le najstarejši slovenski, marveč tudi slovenski spomenik pismenstva. V letu slovenske kulture je naša širša javnost ob pomenu Trubarjeve obletnice morda nehotite prezrla še en pomemben jubilej: pred 150 leti (1836), je brižinske spomenike izdal znameniti slovenski jezikoslovec Jernej Kopitar v dragoceni knjigi Glagolita Clozianus!

Brez narečnih posebnosti

Jezik brižinskih spomenikov je lepa in čista slovenščina iz 10. stoletja, še brez narečnih posebnosti; po njeni izrazni moči jo lahko primerjamo z bogatim starocerkvenoslovenskim jezikom. V spomenikih se izraža srednjeveški liturgični slog; značilno zanj je, da postavlja pridevnik pred samostalnik, da pozna stopnjevanje, mnogovezje itd.

Na drugi strani vsebuje jezik brižinskih spomenikov v glagolstvu in oblikoslovju še značilna znamenja stare slovenščine. Predvsem so pomembni zategadelj, ker so eden najstarejših slovanskih zapiskov in ker z njihovo pomočjo lahko strokovnjaki raziskujejo stanje slovenskega jezika v 10. stoletju.

Iz poznejših dob so ohranjeni še nekateri zapiski mlajšega izvora, med njimi rateški ali celovski rokopis, stiški rokopis, poimenovan po njegovem avtorju-cistercijanu iz samostana Stična na Dolenjskem, in drugi, ki jih že dolgo poznamo.

Pred leti so v Vidmu (Udine) našli nov zapis slovenske besede v gotici, ki je bil leta 1975 prvič objavljen in popisano. Gre za starogorski zapis, poimenovan po Stari gori nad Čedadom, starodavni božji poti Beneških Slovencev, obsega pa

tri kratke molitvene obrazce. Nastal naj bi v letih 1492-1498, ko je na Stari gori služboval vikar Lavrencij iz Mirnika pri Gorici, ki je v knjigi cerkvene bratovščine vpisal tudi te tri slovenske molitve.

Duhovnik in politika

Ameriški redovnik John Beno se je odpovedal politični karieri. Ne namerava več kandidirati za senatorja zvezne države Colorado. To službo je opravljal od leta 1978. Takrat se je za politično dejavnost odločil po dogovoru s svojim škofom, saj tedaj še niso veljali predpisi Zakonika cerkvenega prava o politični dejavnosti duhovnikov.

Krajevni škof, Arthur Taffoy, je z odločitvijo redovnika John Beno zelo zadovoljen.

Verske oddaje v ZDA

Ben Armstrong, upravnik ameriškega združenja verskih elektronskih sredstev družbenega obveščanja je na

Pritiski na zdomske delavce...

(Nadaljevanje s str. 3)

mala močnejše kot doslej. Jugoslovanski občani, ki se nahajajo v Nemčiji, imajo pravico, da jih država gostiteljica štiti. Poleg tega ne more biti Nemčiji vseeno, kakšne informacije zbirajo tuje države prek svojih občanov na njenih tleh.

Jugoslovanske zdomske delavce, ki se vrnejo domov, jugoslovanska milica, spet predvsem v Bosni, pogosto surovo izprašuje o ostalih Jugoslovanih in njihovih stikih z njimi, pa tudi o tem, kdo odloča po nemških podjetjih ali uradih, kaj misli ta ali oni nemški šef, s kom se družijo itd. Res ni čisto jasno, zakaj se Jugoslavija zanima za takšne informacije. Zbudi se tudi vprašanje, kam te informacije gredo.

Vse to tudi spada k nemško-jugoslovanskim odnosom. Če je šlo za njihove koristi, niso bili Jugoslovani nikoli premalo rahločutni. Nemčija ima razloge, da za svoje koristi v teh stvareh malo bolj poskrbi.

(Konec)

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax-Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

L. P.

letni konferenci v Washingtonu, D.C., izjavil, da je v zadnjih 20 letih opaziti znaten napredek na tem področju in da ta sredstva igrajo pomembno vlogo v ameriškem javnem življenju. Vsak teden ZDA ustanovijo novo krščansko radijsko postajo, vsak mesec pa novo televizijsko postajo. Od več kot deset tisoč radijskih postaj jih 1100 oddaja verske oddaje. Takšne oddaje pa pripravlja in ljudem posreduje tudi nad 200 televizijskih postaj. Štirideset odstotkov ameriških družin vsak mesec vsaj enkrat gleda versko oddajo.

Hiše barvamo zunaj in znotraj Tapeciramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 423-4444 ali 729-1023
(x)

For Sale by Owner

Near St. Mary's. 3 bdrms. 2 car garage. Remodeled. New roof & much more. Upper 30's. Call 249-7756.

(37-40)

KVALITETNA POPRAVILA
Vseh vrst garažnih vrat, odpiralcev in radijskih kontrol. Popravljam tudi električno napeljavo in naprave.
Kličite 268-0100.

(X)

St. Vitus Singles

E. 61 St. Alum. sided. 3 or 4 bdrms. Lge kitchen. Modern bath. Rec. rm. New wiring. Copper plumbing. 2 car garage. Deep fenced yard. \$25,000.

E. 67 St. Near St. Clair. Alum. sided. 3 bdrm. 1 bath down/1 bath up. Din. rm. Lge modern kitchen.

Euclid 3 Family

2 bdrms each. Alum. sided. 2 yrs old. Rented, \$1200 income. \$130,000. Low taxes for 15 years.

Euclid 2 Family

Alum. sided. Lake Shore Blvd. 3 bdrms. Up & down. 6 years old. Quiet tenants. \$98,000.

Florence Rome Realty

531-0606

(36-39)

For Sale

3 bdrm brick colonial. 15 yrs old. Air. 2½ car garage. Beverly Hills area. \$82,500.
Call 585-7112

(37-40)

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnina. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN SINOVI

Tel: v trgovino MO 3-7733—na domu MO 2-2912

Attention All Brides

The American Home Publishing Co. offers a complete line of Wedding Invitations and Accessories for the bride-to-be. Several books are available to choose from and all at a 20% discount for Ameriška Domovina subscribers.

Shop around and compare prices. You will agree the American Home offers the BEST IN QUALITY AND PRICES.

6117 St. Clair Ave.
Cleveland, OH 44103
Tel. 361-4088

»Volitve v Jugoslaviji«

(Nadaljevanje s str. 2)

kak drug visok funkcionar. Kadrovska politika dviga na površje sivo množico nesposobnežev in oportunistov, ki bodo nenačelno poslušni peščici tistih poklicnih in dosmrtnih funkcionarjev, ki predstavljajo oblast v imenu ljudstva. Četrti dialogar je pisal v *Teleksu*, da je treba trdo držati, če imaš kaj v svojih rokah. Trdo držanje je naloga oblasti, izpolnjevanje obveznosti pa je naloga ljudstva. Ljudstvo naj dela, vladali, trdo držali in vselej dosegli, kar bomo hoteli, bomo pa mi — oblast.

Naj bo tega zabavljanja dovolj! Volitve so pokazale, da itak nič ne pomenijo. Ljudstva, zlasti v Sloveniji, se je prijel neka apatija, otopelost in brezbržnost do javnih vprašanj, ker čutijo, da z volitvami ni mogoče ničesar doseči, druge poti, razen nasilja, pa ni. Narod je v slepi ulici. Kako ga speljati ven iz te ulice, na to mislimo in delajmo, kolikor kdo more.

»Volitve« v Sloveniji in ostali Jugoslaviji so pa spet bile burkasta farsa na račun resnične demokracije.

Kanadska Domovina

S čim se sooča naša mladina in kaj vse vpliva na njo

(Osebnostno razmišljanje)

TORONTO, Ont. - Večkrat slišimo o vplivih modernizma, komunizma in nekoliko manj prostozidarstva, na našo mladino, ki jo hočejo predvsem versko in moralno ohromiti.

Včasih je težko ločiti, kdo stoji za katero izmed teh ideologij in pri njihovem razdiralnem delu, ker nastopajo, včasih posamezno, večkrat pa tudi vzajemno vodijo kako akcijo, predvsem proti veri ter za moralno uničenje naše mladine. Seveda tudi starejši niso izvzeti od teh vplivov, vendar se v glavnem koncentrirajo na mladino, v kateri je bodočnost.

Kakšno je stališče katoliške Cerkve do modernizma, komunizma in prostozidarstva? Mnogi »napredni katoličani« so po koncilu trdili, da vse te papeške enciklike, ki obravnavajo zgoraj omenjene pojave in so papeži prepovedali v njih sodelovanje, več ne veljajo. To da je veljalo le za tiste čase, sedaj je pa vse urejeno.

Vendar temu ni tako. Ko so bile te okrožnice izdane, so se te ideje šele pojavile in so nas papeži na to opozorili. Danes so prišle do popolnega razmaha, zato so papeži opomini toliko bolj sodobni. Tudi še nobena od teh okrožnic ni bila preklicana ali umaknjena iz tiska. Da se vsled svetovnega brezverskega pritiska o tem manj govori, kot se je v preteklosti še s tem ni rečeno, da prejšnje papeške odredbe niso več v veljavi.

Ko so po koncilu mnogi prišli na veliko sodelovati s prostozidarstvom, je bil ponovno

izdan dekret sv. stolice, da je vstop in sodelovanje katoličanov v njih ložah prepovedano.

Zadnjič sem se nekoliko dotaknil tiska, ter nekaj drugih pojavov, ki se nam vsiljujejo in hočejo preobraziti naše krščansko-demokratsko nazorje. Rad bi pa omenil še nekaj stvari, ki se izražajo s pozdravi, simboli, oblekami in podobno. Vendar ima vsaka od teh svoj pomen in služijo v prid svetovne revolucije, katero doživljamo. Ne prehitro, postopoma. Tako, da niti ne opazimo, kako daleč so nas že prevzgojili in smo zapadli mišljenju, ki ga prej nismo odobraval. Žrtev takega mišljenja je predvsem naša mladina, ki se hitro oklene ene ali druge novosti, samo da je nekaj takega, da jo vzdrži iz tope, brezidejne vsakdanjosti.

Navedel bi nekaj primerov iz lastnega opazovanja in drugih piscev, kako na čisto nedolžen način vodijo našo mladino v počasno, skoraj neopazno, neke vrste revolucionarno aktivnost.

Dalj časa že opazujem, kako prostozidarski stisk roke med mladimi (ki verjetno mnogokrat niti ne vedo, kaj to pomeni in odkod izhaja) postaja vedno bolj pogost. To v javnosti, ko so se tako pozdravljali prej le člani po njihovih ložah.

Ker sem svoj čas delal ob uradu za »Izmenjavo mladine«, menda sponzorirano od federalne vlade, sem imel priložnost opazovati vse skupine novodošlih, ki so jih od tam razposlali na večtedensko

taborjenje. To so bili študentje iz Južne in Srednje Amerike.

Zanimivo je bilo opaziti, da ljudje, ki so jih pričakali, so jih spet pozdravili z zgoraj omenjenim stiskom roke. Tu in tam je bilo opaziti odzdrav tudi s stisnjeno pestjo. Njihove obleke, predvsem kape nekaterih, štrikane z dolgim cofom, so bile kot one iz francoske revolucije. Znaki na oblekah, oni iz demonstracij za mir, katere bom pozneje posebej opisal. Omenil bi še, da je bilo zaznamovanih na njihovi literaturi več držav, ki so bile članice te izmenjave, iz komunističnega bloka, med njimi tudi Jugoslavija.

Kakšna je bila indoktrinacija, ki so jo dobili na taborjenju? Po obnašanju in zunanjosti njihovih voditeljev bi težko verjel, da je bila politično demokratska, še manj pa verska.

Ob zatrtju terorizma v Quebecu, smo izvedeli, da so ti naši revolucionarji bili izvežbani v Afriki, Aziji, Castrovi Kubi in še kje drugje. Ali se morda tudi pri nas trenirajo?

Mir! Kdo ni za mir! Mimoregrede omenim shod za mir na Varsity stadionu, ki ga je pred leti organizirala mladina torontske nadškofije in so kot glavno govornico povabili Mater Terezijo.

Mati Terezija jim je pa na čisto preprost način povedala, da miru ne more biti, dokler boste pustili ubijati v vaši sredi lastne otroke (splavi).

To je nekako osupnilo mlade organizatorje, ker so pričakovali, da se mir lahko doseže z odpravo orožja in da na nek način nasprotuje vsemu staremu, vsaki avtoriteti, da vpiješ po cestah in demonstriraš, da si sam ne veš prav, kaj bi rad novega ustvaril. Vedo le organizatorji v ozadju, ki pa imajo čisto svojske namene.

Mati Terezija je čisto preprosto in odločno povedala, da je tu le vprašanje vere in morale. Z drugimi besedami, ne pustite se vplivati moderne brezboštvi z vsemi njegovimi, tako imenovanimi človekoljubnimi podvigi in demonstracijami, ampak zaživite pravo življenje kristjanov, po nauku katoliške Cerkve.

Rad bi malo opisal znake ali simbole za mir, za katere večina ljudi ne ve, od kod prihajajo in kakšen je njihov resničen pomen. Opišem jih predvsem zato, ker sem tudi več slovenske mladine videl, da jih nosi. Znak sestoji iz kroga, v katerem je upodobljen na robe obrnjen strti križ. Znak je že sam po sebi protiverskega pomena. Predvsem, če beremo, kaj pravijo k temu ljudje, ki so v tem izvedenci.

Imenovan Akcijski simbol
(dalje na str. 6)

O krščanski svobodi in osvoboditvi

(Po »The Catholic Register« pripravil Otmar Mauser)

Vatikanska »Kongregacija za verske vede« je 5. aprila 1986 izdala daljši tekst o krščanski svobodi in osvoboditvi, v katerem z zgoščenimi besedami razlaga in daje napotke za pravilno tolmačenje teh dveh prvin. Sledijo izvlečki iz tega dokumenta:

II.

Mit revolucije

Kritičen položaj, ki ga povzročajo krivice, zahteva pogum pri izvajanju drastičnih in dolgoročnih sprememb in pri zatiranju neopravičljivih privilegijev. Tisti, ki nasprotujejo takim spremembam in se oklepajo miti revolucije, s tem ohranjajo iluzijo, da je z odpravo trenutnega zla že dovolj storjenega za bolj humano družbo, a dejansko s tem vzdržujejo in ustoličujejo totalitarne režime. Boj proti krivici pa ostane brezpomemben, ako ni uravnan z vidika o ustanovitvi novega socialnega in političnega reda z ustreznimi zahtevami po pravičnosti. Pravica pa mora biti že prisotna pri ustvarjanju novega reda. Prav tako morala v načinu.

Ta princip se mora zlasti aplicirati tam, kjer se v skrajnih slučajih poziva na oborožen odpor, katerega cerkveni Magisterium opravičuje le kot zadnje sredstvo pri odpravi očitne in dolgotrajne tiranije, ki ki grobo krši vse osnovne pravice posameznikov in splošne skupnosti. Predno pa se ta slednji način konkretno aplicira, se mora izvesti skrbna in podrobna analiza položaja in stanja.

Zaradi hitrega razvoja tehnologije v nasilstvu, in v nenehnem stopnjevanju resnih nevarnosti, ki jih ta prinaša, v mnogih slučajih »pasiven odpor« bolje ustreza moralnim principom in ima iste možnosti za uspeh. Nihče ne more odobravati zločinov, bodisi storjenih od obstoječih oblasti ali od upornikov. Med temi zločini so: represalije proti prebivalstvu, mučenje, različne metode terorizma ali načrtne provokacije z namenom povzročiti smrt pri popularnih demonstracijah. Prav tako se ne more sprejeti taktika blatilne kampanje, ki prizadetega človeka lahko psihološko in moralno uniči.

Vloga laikov

Ni naloga cerkvene duhovščine, da bi bila neposredno zapletena pri gradnji in organiziranju političnega in socialnega življenja. To je naloga sposobnih laikov, ki na svojo iniciativo in s pomočjo sodelavcev to nalogo opravljajo. Svojo nalogo pa morajo laiki vršiti v svesti, da je namen Cerkve v prvi vrsti širjenje božjega kraljestva na zemlji in v odrešenje vsega človeštva. Laiki naj bi po tem

uravnavali svoje delo za uspešnejše pridobivanje sveta za Kristusa. Delo za odrešenje pa je nerazvezljivo povezano z delom za izboljšanje in zvišanje življenjskih pogojev človeka na tem svetu.

Razlika med nadnaravnim redom odrešenja in redom posvetnega človeškega življenja morata biti spojena v enotnosti z božjim načrtom pri osvoboditvi sveta za Kristusa. Zato mora laik v obeh sferah, kot član Cerkve in kot državljani svoje dežele, vselej slediti svoji krščanski vesti. Tako bodo vas socialna dejanja, ki vsebujejo več konkretnih načinov, storjena v skupno dobro in v soglasju z evangelijsko resnico in po naukih Cerkve. Pri tem pa se je treba zavarovati, da izbor različnih načinov in mnenj ne bo kvaril čuta za sodelovanje, paraliziral napore, ali pa povzročil zmedo med kristjani.

Evangelijsko delo

Življenje Jezusa iz Nazareta — resnični »Evangelijsko delo« — nam nudi živ primer in princip radikalne kulturne transformacije, ki je predpogoj pri reševanju problemov, pred katerimi današnje človeštvo stoji. On, četudi je bil Bog, je s svojim učlovečenjem v vseh ozirih postal nam enak. Večji del svojega tuzemskega življenja je posvetil ročnemu delu. Kultura prihodnosti, ki jo naša doba pričakuje, bo zaznamovana s popolnim priznanjem vrednosti človekovega dela, ki se izraža v vsej svoji plemenitosti in s sadovi v luči skrivnostnega stvarjenja in odrešenja. Delo, priznано v obliki osebe, tako postane vir zasluznega napora in ustvarjanja.

Rešitev mnogih resnih problemov, ki izhajajo iz splošne bede, se lahko najde v pospeševanju resnične civilizacije dela. V neki meri je delo odgovor na mnoga socialna vprašanja. Zato se daje prvenstveno mesto osvoboditvi delavnega razreda. Ker je povezava med človekom in delom tako radikalna in nujna, bodo oblike in vzorci, po katerih je ta povezava regulirana, imeli pozitiven vpliv pri reševanju cele serije socialnih in političnih problemov, pred katerimi danes stojimo. Predpogoj pa je seveda pripravljenost političnega sistema, ki v celoti zagovarja razvoj vsakega posameznika...

Taka delovna kultura bo morala vzpostaviti vrsto bistvenih in pogojno obveznih vrednot. Zaznala bo, da je delavec kot oseba — princip, povod in namen dela. Priznala bo prednost dela pred kapitalom, in dejstvo, da so materialne dobrine namenjene vsem. Z navdihom solidarnosti bo ta kultura ne samo zagovarjala

(dalje na str. 6)

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK.

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italiana 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

KOLEDAR PRIREDITEV

MAJ

25. — Društvo SPB Cleveland priredi slovenski spominski dan žrtve med okupacijo in revolucijo, s sv. mašo ob 11.30 pri Lurški votlini na Chardon Rd.
26. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi Spominski dan slovesnost v parku.
31. — Slomškov krožek priredi Majniško pobožnost, pete litanije Matere božje ter branje šmarnic in procesijo s svečkami zvečer ob 7.30 pri Lurški Materi na Chardon Rd.

JUNIJ

1. — Otvoritev Slovenske pristave za leto 1986.
8. — St. Clair lovsko društvo priredi stejk večerjo na Lovski farmi, 6599 Ravenna Rd.
14. in 15. — Tabor, DSPB Cleveland poda spominsko proslavo na Orlovem vrhu Slov. pristave za vse slovenske domobrance in vse žrtve komunistične revolucije ter obhaja 40-letnico umora gen. Leona Rupnika.
15. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi prvi piknik. Začetek ob 11. s sv. mašo pri kapeli v Parku Triglava.
22. — Slov. šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

JULIJ

5. — Dramsko društvo Lilija priredi predstavo »Pri belem konjičku« na prostem na Slovenski pristavi, v proslavo 25-letnice SP. V slučaju slabega vremena, bo prireditev prestavljena na 12. julija zv.
6. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.
- 11., 12. in 13. — Župnija sv. Vida priredi poletni festival.
19. in 20. — St. Clair lovsko društvo priredi skupno z lovskimi društvi iz Toronta prijateljske tekme na glinaste golo-be, na Lovski farmi, 6599 Ravenna Rd.
27. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.
27. — MZA krožek v Milwaukeeju priredi Misijonski piknik s sv. mašo ob 11. Kosilo, igre in srečolov.

AVGUST

9. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi družabni piknik na SP.
10. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik. Sv. maša ob 11., sledita kosilo in ples. Igra Amonov orkester.
24. — Slovenski dan na Slovenski pristavi, v proslavo 25-letnice SP. Sodelujejo slovenska kulturna društva v Clevelandu.
31. — Ansambel »Alpski sekstet« praznuje svojo desetlet-

nico javnega nastopanja na Slovenski pristavi.

SEPTEMBER

12. — Ženski odsek pri Slovenskem domu za ostarele priredi kartno zabavo v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti.
13. — Fantje na vasi priredijo koncert v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Po koncertu ples. Igra Alpski sekstet.
14. — Vinska trgatev na Slovenski pristavi.
21. — Društvo SPD Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.
28. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu priredi kosilo v avditoriju.
28. — St. Clair lovsko društvo priredi pečenje školjk na Lovski farmi, 6599 Ravenna Rd.
28. — S.K.D. Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatev. Kosilo opoldne, sledi veselica.

OKTOBER

18. — Tabor, DSPB Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.
18. — Glasbena Matica poda večerjo, koncert in ples v SND na St. Clair Ave. Igra Don Slogar orkester.
26. — Slomškov krožek priredi kosilo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.
26. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

8. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.
9. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd.
15. — Štajerski klub priredi martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

DECEMBER

6. — Slovenski Dom št 6 ADZ praznuje 75-letnico z večerjo in plesom v SDD na Recher Ave. Igra Joe Fedorchak orkester.

— 1987 —

JANUAR

31. — Tradiционаlna »Prstavka noč« v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

FEBRUAR

21. — St. Clair lovsko društvo priredi Lovsko večerjo v Slov. nar. domu na St. Clairju.

ISKRICE

Človek, ki si vse privoščil brez strahu, da bi se osmešil ali da bi ga preklinjali, in se mu posreči, da ga ne zadene ne to ne ono, je neranljiv.

G. Sand

Kanadska Domovina

Kaj ljudje najbolj berejo

TORONTO, Ont. - Pod tem zaglavjem v februarški številke *Božje besede* beremo, da so v preteklem letu, po poročilih UNESCO, ljudje najbolj prevajali in brali Lenina in njegove spise. Sveto pismo je na drugem mestu.

Se je kaj za čuditi? Ako obiščite trgovine s knjigami, od tiste, ki se hvali, da je svetovno največja in imajo milijon in več knjig, do onih manjših po Bloor St. in v oddelkih za knjige raznih veletrgovin, vidimo, da je trgovina s knjigami zadnja leta precej narastla. To se pravi, da ljudje na splošno več berejo kot včasih. Vprašanje je le, kaj berejo odnosno kaj se jim nudi za branje.

Kot večina poslovanja v tej dobi elektronskih računalnikov, izgleda, da smo tudi v tem, kaj naj beremo, programirani. Ko prebrodimo vse te prodajalne, opazite, da so povsod knjige istih založb in pisateljev, ki so istega naziranja in služijo gotovi ideologiji.

Mesto, ki bi ga pred leti zasedel krščansko verski tisk, sedaj vsi ti veliki predeli prodajalnih ponujajo komunizem v vseh oblikah: od sovjetskega do kitajskega in še mnogo drugih manjših struktur, kot titozem in castroizem.

Oddelek za verski tisk je bolj majhen in skupno z vzhodnimi verstvi je tudi nekaj krščanskega. Na isti polici, zraven katoliških knjig, je pa že tudi zlonameren tisk, ki katoliško Cerkev smeši, jo obrekuje ter ji jemlje dobro ime.

Dosti večji predel obsega okultizem, čarovništvo, satanizem in podobno. Isto tako romani z malo ali brez vsake morale, ter druge knjige, ki so polne pornografije, vendar tako izpostavljene, da bo obiskovalec najprej po njih segel. Knjige svetovnih klasikov so neke daleč v ozadju, da moraš prodajalca vprašati, kjer bi jih našel.

Predvsem pridejo v zadrego, če jih vprašas za kako knjigo avtorja, ki je bolj kritičen o komunizmu in ga prikaže s prave strani. Se kar pričnejo zvijati, da oni posamezne knjige neradi naročajo in, če vztrajaš, končno le obljubijo s pripombo, da bo vzelo več mesecev, čeprav knjiga pride le iz ZD in je že na trgu.

Podobno sliko dobiš pri bralnih klubih, ki ti vsak mesec nudijo novo knjigo po znižani ceni, ter še kako zastoj dajo za nameček, samo da bi vas lahko včlanili. Tudi tu so knjige, ki so prirejene po istem načinu, kot one po trgovinah.

K temu lahko pridamo še našo obveščevalno službo v dnevnem časopisu, radiu in televiziji, ki nam na veliko in široko poroča o vsem slabem, a zelo malo o dobrem. Ni čud-

no, če smo moralno tako na tleh.

Tudi čudne zmesi in neokusnost v godbi in petju, od jazza do tako imenovanega hard rocka, spadajo sem. Po Severni Ameriki imamo na tisoče dobrih talentov, a ti nikdar ali zelo redko prodrejo v svetovno javnost. Kak kričać s svojim odurnim obnašanjem, godbo in petjem pa takoj lahko izda zlato ploščo in jo na milijone proda. Po zaslugi koga?

J. K.

S čim se sooča naša mladina

(Nadaljevanje s str. 5)

miru je prvič prišel v javnost 2. februarja 1958, na prvem pohodu miru v Aldermastonu, Anglija.

Katoliški časopis *Denver Register* je tistikrat zapisal, da je znak pripravil angleški filozof Bertrand Russell, ki je to povorko tudi sam vodil.

Drugi viri pravijo, da je Russell, kot filozof, dobro vedel pomen klasičnega simbolizma. Ta znak v resnici ni bil nič novega, ampak se je več ali manj uporabljal skozi vso zgodovino krščanstva. Zgodovinska odkritja iz Neronovih časov kažejo, da je že on rabil ta simbol za uničenje prvih kristjanov. Leta 711, ko so Saraceni zasedli Španijo, so na svojih ščitih imeli iste simbole. Ravno tako mohamendanci iz križarskih vojn.

Russell, kot oboževalec komunizma in sovražnik vsega krščanskega, je torej le izbral ta znak, ter ga dal za mirovne pohode ljudem za tisti cilj, ki ga je Lenin označil v »Nalogah mladinske lige«: Kot končni cilj, mir enostavno pomeni končno komunistično kontrolo sveta.

Bertrand Russellu je to verjetno imelo še drugi prizvok, ki se strinja z marksistično ideologijo: uničiti vero. Sam je zapisal, da se upira vsaki veri in upa, da bo vsako versko prepričanje končno izumrlo. V *Daily Workerju* pa je 26. oktobra 1931 zapisal: Pot sovjetske Rusije je edino upanje.

Njega so torej marxisti izbrali in jim je svetoval ta simbol. Simbol, ki je protikrščanski in se rabi tudi v okultne namene, kot v satanski cerkvi, ki rabi ta narobe obrnjen križ pri svojih obredih, kjer se ta križ končno zlomi in pohodi.

Kaj pa zelo znani »V«, pozdrav za zmago, kot je z njim v vojnem času pozdravljali Churchill? Avtor pravi, da je bil tisti pozdrav drugačen od tega, ki ga uporabljajo mirovni demonstrantje. Pravi, da ta pozdrav z razpetim kazalcem in sredincem, ter na poseben način zaprtimi ostalimi prsti roke, predstavlja okultni obred v čarovništvu, kjer se

časti satana. Nekaka perverzija papeške roke s tremi razpetimi prsti, ki blagoslavlja vernike.

Kakor je hitlerjanski kljukasti križ imel svoj pomen, tako imajo znaki in pozdravi sodobnih podtalnih gibanj. To je tisto, kar je Lenin imenoval: Prekleti Aesopijski jezik, v katerem morajo govoriti. Jezik, v katerem se le revolucionarji razumejo, ljudske množice pa le slepo sledijo.

Ali ni lep primer, med vojno v naši domovini, ko se je v komunistični literaturi naenkrat pojavilo nebroj tujk in gest, katerih preprosto ljudstvo ni razumelo.

J. K.

O krščanski svobodi

(Nadaljevanje s str. 5)

pravico obrambe, temveč tudi izpolnjevanje dožnosti. V tem je zajeto sodelovanje, naperjeno k skupnemu narodnemu in mednarodnemu dobrobitu, in ne le v zagovor osebnih in korporacijskih interesov. Preosnovane bodo metode konfrontacije in odkriti in energični dialogi.

Kot posledica tega bodo politične avtoritete z večjim spoštovanjem cenile zakonite pravice in svoboščine posameznikov, družin in ostalih narodnostnih skupin. Tako se bo ustvarjal položaj, v katerem bo človek dosegel svoj avtentični in njemu pripadajoči dobrobit, v katerem bo zajeta tudi njegova duhovna rast.

(Konec)

NOVI GROBOVI

(Nadaljevanje s str. 1)

Charles Cetinsky

V četrtek, 8. maja, je v Cleveland Clinic bolnišnici po kratki bolezni umrl 71 let stari Charles Cetinsky s 6503 St. Clair Ave., rojen v Clevelandu, mož Sophie, roj. Paynick, brat Tonyja in Mathewa (oba že pok.), zaposlen pri Sifco Industries 46 let, do svoje upokojitve l. 1982, član SNPJ št. 158 in HBZ št. 663. Pogreb je bil iz Želetovega pogrebnega zavoda na St. Clair Ave. Pogrebne obrede je opravil č.g. Viktor Tomc. Pokojni je bil pokopan na Vernih duš pokopališču.

John Hribar

V petek, 19. maja, je v Aristocrat South negovališču na Parma Hts. po kratki bolezni umrl 90 let stari John Hribar, prej živč na 19631 Tyronne Ave., rojen v Sloveniji, vdovec po Rose, roj. Robeda, oče Rose Fairbanks (Kalif.), Dorothy Kapler (pok.) in Richarda, stari oče in prastari oče, zaposlen pri Cleveland Punch & Sheer 30 let, do svoje upokojitve l. 1961. Pogreb je bil iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. včeraj, v ponedeljek, s sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzete. Pokopan je bil na Vernih duš pokopališču.

2000 let nabrežinskih kamnolomov

(Po Kat. glasu) — Početki uporabe kraškega marmorja segajo v čase Rimljanov, ki so prvi odkrili njegovo lepoto, pa tudi uporabnost, saj služi tako v gradbeništvu kot v kiparstvu. Iz Sosljana so ladje kamene prevažale do Trsta, Ogleja in Altina. Baje so tudi prvi kamnolomi bili prav v Sosljanu, kjer se apnenčaste skale nad morjem kar same ponujajo v obdelavo.

Izkopanine kažejo, da je rimska gospoda imela na območju današnjega Sosljana in Nabrežine svoje vile, v bližnjih kamnolomih pa naj bi delali izključno le sužnji. In njihove delovne skušnje so se nato prenašale iz roda na rod vse tja do srede prejšnjega stoletja, ko so začeli uporabljati sodobnejše stroje.

Malo je znanega o uporabi kraškega kamna po propadu Ogleja (leta 452) vse do konca 18. stoletja. Do tega časa je služil le za gradnjo skromnih kmečkih hiš v vaseh, ki so se razvile v bližini kamnolomov. Vhod na dvorišče je zapiral kamnit obok, na katerega je gospodar dal včasih vklesati svoje ime in leto gradnje. Tako najdemo na primer na oboku v Sv. Križu letnico 1499, v Šempolaju 1566, v Nabrežini 1697. Pri hiši pa so razni kamniti izdelki: stebri, mize, korita, umivalniki, stiskalnice za olje in grozdje.

Do 15. stoletja so bile naše vasi še zelo majhne. Sv. Križ je imel v začetku 16. stoletja le nekaj 80 prebivalcev, sto let kasneje 370, leta 1827 že 724, leta 1884 pa kar 1.372. Ta prirastek je pripisati povečani dejavnosti v kamnolomih.

Leta 1857 je bila namreč dograjena Južna železnica, ki je postala pomemben dejavnik za razvoj nabrežinskih kamnolomov in same vasi. Avstro-ogrska država, in proga je bila najbližja in najhitrejša pot do Dunaja, je v drugi polovici 19. stoletja zgradila v prestolnici mogočne palače in ji je nabre-

žinski marmor še kako prav prišel.

Veliko moških je čez noč zamenjalo svoj poklic. Iz ribičev in kmetov so se prelevili v kamnoseke. Drugi spet so postali vozniki ali obrtniki. Mnogo delavcev je prišlo z zgornjega Krasa, drugi iz bližnje Furlanije, nekateri celo iz južne Italije.

Nabrežina je ob koncu prejšnjega stoletja podvojila število svojega prebivalstva na 1.600. V povezavi s kamnoseštvom so se razvili tudi gostinski obrati. V vasi je bilo kar 35 gostiln, toda kljub temu je bilo težko najti prenočišče. Večino gostiln so imeli v lasti lastniki kamnolomov. Tako je delavec del svojega zaslužka gospodarju spet v gostilni dal nazaj. Nekateri delavci so morali na delo pešati po tri, štiri ure, da so zaslužili leta 1886 za devet ur in pol 3,6 krone na dan. Po stavki leta 1905 so plačo dvignili na 4,8 krone, po stavki leta 1911 pa na 6,2 krone, delavnik pa so skrajšali za eno uro.

Po prvi svetovni vojni so kamnolomi ponovno zaživel. Marmor je šel dobro v denar. Veliko obdelanega kamna je šlo v Egipt, še več pa v italijanska mesta. Z njim so okrasili kraljevsko palačo v Kairu in v tridesetih letih železniško postajo v Milanu.

Po zadnji vojni so delo vsaj v nekaterih kamnolomih obnovili, toda pot je šla le še navzdol. Če so leta 1970 v nabrežinskih kamnolomih izklesali še več kot sto tisoč ton marmorja, so petnajst let nato izkopali le še nekaj sedem tisoč ton. Od 27 jih je ostalo le še 19, v njih pa je zaposlenih 58 delavcev.

Po študiju dr. Ruggera Pizzula je za to več razlogov: delo v teh kamnolomih je že od nekdaj težko, zamudno in predvsem ročno. Tehnologija je zastarela, a obenem draga, vedno manj jih je, ki se zanimajo za to težko delo, konku-

renca drugih kamnolomov (samo v Italiji jih je nad 150) je močna, na voljo pa je tudi več novega gradbenega materiala.

A vendar! Tudi v naših časih se nabrežinski marmor še vedno lahko uveljavi. Tako so vsaj prepričani tisti, ki so dali pred občinsko knjižnico na nabrežinskem trgu postaviti velik kamen, na katerem je vklesana letnica 2000 in so za vse leto 1986 pripravili vrsto razstav, predavanj, turističnih prireditev in gospodarskih manifestacij, ki naj bi prispevale k ponovnemu razcvetu kamnoseške dejavnosti.

Z.L.

KAKO VARNO JE NA NEBU?

Zaupanje potnikov v varnost zračnega prometa se je lani hudo poslabšalo. Statistiki so namreč zabeležili skoraj 2.000 žrtev. In tako je leto 1985 ostalo zapisano kot najbolj črno leto v zgodovini potniškega letalstva.

Najhujša je bila nesreča japonskega potniškega letala, ki je treščilo v goro; žrtev je bilo 520. Ta nesreča se je v črno kroniko potniškega letalstva tudi zapisala kot najhujša nesreča z največ žrtvami pri padcu enega letala. 329 ljudi je umrlo v nesreči indijskega potniškega letala, ki je strmoglavilo v morje blizu Irske, v Dallasu pa je umrlo 134 potnikov, ko je potniško letalo poskušalo pristati v slabem vremenu. Tem velikim nesrečam se pridružuje še več manjših, končna vsota pa je tako narasla, da so statistiki zabeležili tragični rekord.

Ali to pomeni, da je varnost potniškega prometa padla? Za letalski potniški promet strokovnjaki trdijo, da je najbolj varen. Na cestah je lani umrlo dvestokrat več ljudi in v tem pogledu ni mogoče primerjati varnosti letalskega prometa s cestnim. Da se je varnost nekoliko poslabšala, kažejo druge številke, in sicer je bila lani verjetnost smrti v letalskem potniškem prometu 1 proti 600.000, leto poprej pa celo 1 proti 3.700.000. Varnost se je torej zares zmanjšala, če gledamo skozi statistična očala.

Toda še vedno je varnost neprimerljivo visoka v primerjavi s cestnim prometom, kar najlepše kaže tale podatek: verjetnost smrti na prevožen kilometer je v avtu stokrat večja kot v letalu.

Toda pri zaupanju v letalski promet je drugače kot v avtomobilskem prometu. V letalu je potnik povsem odvisen od drugih, če pa pride do nesreče, je letalo skoraj vedno množičen grob, medtem ko se v avtu človek lahko zanese na svoje vozniške sposobnosti in upa, da bo v možni nesreči odnesel le nekaj prask.

Strokovnjaki za letalski promet pripravljajo več ukrepov, ki naj bi do leta 1987 varnost povečali. Predvsem se je poostрила kontrola ključnih delov letal, kot so motorji in naviga-

Za več let življenja več truda

Redna in zmerna telesna aktivnost podaljšuje življenjsko dobo — Koristna tudi za kadilce
Tekanje ne uničuje kosti, marveč deluje obratno

Za velikim valom navdušenja za rekreacijskim tekom, aerobiko in podobnimi telesnimi vajami, ki naj bi prinesle več mladosti in svežine v človekov organizem ter naj bi dvigale splošno počutje posameznika, se je privabil manjši val dvoma o resnici prvega vala. Tako pač je na svetu, da plimi sledi oseka, navdušenju premislek. V državah, kjer je rekreacijsko gibanje najmočnejše, so začele izhajati knjige, ki odkrito postavljajo pod vprašaj upravičenost navdušenja nad tovrstno dejavnostjo.

Po mnenju nekaterih avtorjev so ugotovitve, da redna telesna vadba vodi k daljšemu življenju, neutemeljen mit, ki je zrasel na zamenjavi vzroka in posledice. Ne živijo dlje tisti ljudje, ki redno vadijo, marveč redno vadijo tisti, ki so bolj zdravi in po naravi aktivni ter imajo že tako v sebi osnove za daljše življenje.

Spor, ki je nastal med zagovorniki in nasprotniki rekreacijske zagnanosti, rešuje najnovejša študija, ki so jo izvedli na Stanfordski univerzi. Vanjo so zajeli 17.000 nekdanjih študentov na Harvardu. Pokazala je, da se vsekakor splača telovaditi, tekati, plavat in se

cijske naprave, ostreje preverjajo sposobnosti pilotov, ugotavljajo utrujenost materiala, iz katerega so zgrajena letala, ipd.

Po nasvetih strokovnjakov so izdelovalci letal že začeli delati drugače oblikovane sedeže in njih dodatno zaščitili pred možnim požarom. Nekaj nesreč je pokazalo, da so se potniki zadušili zaradi strupenih plinov, ki so nastali, ko so se vžgali sedeži, polnjeni z umetnimi snovmi.

Posebna vrsta novih, ostrejših ukrepov je povezanih v boju zoper terorizmu. Po vsej verjetnosti so teroristi odgovorni za nesrečo zgoraj omenjenega indijskega potniškega letala. V Angliji so pa pred meseci šele zadnji trenutek preprečili, da bi teroristi spravili v letalo bombo, ki bi bila povzročila smrt okoli 400 potnikov.

Radi vseh omenjenih ukrepov in še drugih, o katerih razmišljajo, bo že tako zelo varni letalski promet še varnejši, zatrjujejo poznavalci.

(Po reviji Time)

sploh redno ukvarjati z najrazličnejšimi telesnimi aktivnostmi. Zmerne, a redne telesne vaje, kot navaja poročilo v *New England Journal of Medicine*, podaljšajo življenje povprečno za dve leti.

Zlobnež bi dejal, da je to nekaj manj časa, kot ga človek v nekaj desetletjih življenja izgubi pri tekanju in rekreaciji. A dejstvo je, kot kaže nesporno — ljudje z vzdrževano telesno kondicijo živijo dlje.

V študijo so zajeli ljudje, stare od 35 do 74 let, njihov način življenja, prehrane in rekreacije pa so spremljali več kot deset let. Izkazalo se je, da je bila smrtnost za četrtnino do tretjino manjša v skupini tistih, ki so redno vsak teden pri rekreaciji pokurili okrog 2.000 kalorij. To, preneseno v razumljivejši jezik pomeni približno pet ur pospešene hoje, štiri ure jogginga ali nekaj več kot tri ure skvoša (squash: neke vrste tenis).

Presenetljiva pa je ugotovitev, da se dobrodejnost telesne vadbe pri določeni točki spreobrne. Kot so izračunali, je redna telesna vadba, ki preseže vsakotedensko »kurjenje« 3.500 kalorij, že pot nazaj. Pomeni možnost takšnih poškodb in škodljivih posledic, da se dobrodejnost začne zmanjševati. Zlata sredina naj bi torej veljala tudi pri zagnanosti za rekreacijo kot najboljša pot.

V času, ko je potekala študija, je od 17.000 ljudi umrlo 1.413 oseb. Kar 45 odstotkov jih je umrlo zaradi srčnih obolenj, 32 odstotkov zaradi raka, 10 odstotkov zaradi hudih poškodb in samo 13 ostotkov zaradi »naravnih« vzrokov. Znotraj te sestave pa so zanimive podrobnosti. Vse dose danje študije, ki so raziskovale vpliv redne telesne vadbe na človekovo splošno zdravstveno počutje in stanje, so govorile o dobrodejnosti telesnih vaj predvsem ali samo na srce in delovanje ožilja. Ta najnovejša študija pa kaže, da redna telesna vadba dobrodejno deluje tudi pri ostalih boleznih, saj znižuje smrtnost za vse omenjene vrste bolezni.

Kot je bilo pričakovati, so ugotovili, da so za višjo smrtnost odgovorni že znani »škodljivci«: kajenje, visok krvni tlak in določene družin-

(dalje na str. 8)

UP TO DATE: JOSEF'S
Elegance
New Look's 85

We Listen

5235 Wilson Mills Road
Richmond Hts. Ohio 44143
461-8544 461-8545

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
6 to 7 on Saturday evening E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

Spredaj je hodil oče Jakob sam.

»Tudi moj Jernej bi lahko bil z nami, pa ga je gnalo na Cerkljansko, da vidi, kako letos obeta lan. To je bil je izgovor, vem. Strašno se je spremenil zadnji čas. Ljubljana ga je pokvarila. Strasten zagovornik Lutrove vere je postal. To je vera, pravi, kateri se mora pameten človek klanjati. Kar groza me je, tako trdovratno se je oklepa. Hujša tema je padla na njegove oči kot na Janove. Dva slepca imam pri hiši.«

Tereza je molče stopala poleg Jere. Kaj naj ji reče, kako naj jo potolaži?

»Prosili bomo svetega Roka zanj, Jera. Uslišal nas bo, saj je velik svetnik in ve za naše potrebe. V še hujših nam je pomagal, tudi sedaj nam bo.«

»Bog te usliši, težko že nosim ta križ.«

Sonce se je že uprlo v hrib in začelo pripekati, zato so pohiteli, da prej dospejo v dolino. Pot je bila sedaj lepša in zločnejša. Ko so zazvonili zvonovi v cerkvi sv. Roka na solkan-skem pokopališču, so bili že tako blizu, da so slišali klice kramarjev in zvok piščalk, s katerimi so očetje obdarovali svoje otroke, da bodo piskali na paši in si krajšali čas.

»Dospeli smo, hvala Bogu in sv. Roku,« je rekel oče Jakob in si snel palico z ramena.

»Najprej v cerkev k maši, po tem se bomo odteščali.«

»Da, oče,« je za vse odgovorila Urška, tesneje stisnila Janovo roko in ga čez cerkveni prag peljala v cerkev.

Cerkev je valovila kot morje. Zamudniki so se prerivali skozi gnečo; vsak je iskal v cerkvi svoj določen prostor. Urška je z Janom prišla v ospredje. Obstala je med deklicami, ki so se stiskale ob Marijinem oltarju na desni strani. Med deklicami je zašumelo. Začudeno so se ozirale v Jana, ki je vzravan stali med njimi in lovil vsak šum, vsako besedo.

»Pelji ga na drugo stran; tu je naše mesto,« ji je zašepetala najbližja deklica.

»Naj ostane. Prvič je v tej cerkvi. Ali nisi opazila, da je slep?« ji je Urška zašepetala na uho.

»Je slep, slep...« je šlo kot šumenje čebel med deklicami, ki so se radovedno ozrle vanj. Jan je razumel, da je med njimi zbudil splošno pozornost. Zardel je in zmedeno iskal Urškino roko.

»Ne boj se, pri tebi sem. Saj se bodo umirile.«

Usmiljenje je zmagalo nad radovednostjo. Njegova lepa visoka postava je drugovala Urškini, ki je za glavo nižja stala ob njem, tako lepa in prikupna v svoji nežni skrbi zanj. Dve svetli kiti sta ji padali po hrbtu, sinji pogled njenih oči pa je blagohotno miril razburjene deklice.

Tedaj je zazvonilo in iz zakristije je prišel vikar v belem plašču z zlatimi našivi. Vsa cerkev je zapela:

*O sveti Rok,
od slasti bleščijo ti oči,
ki željno dvigaš jih v nebo,
hijacinte bele v njih cveto,
ko nam kažeš hudo rano,
ki pes jo liže, čisti in hladi.*

Neka čudna, nepojmljiva sila je vstala v Janu in nenadoma ga je Urška slišala, kako je še negotovo skušal slediti pesmi, potem pa zapel sproščeno in jasno. Tudi Urška se mu je pridružila in njuna glasova sta se dvigala med vsemi ostalimi otroki in zaplavala po cerkvi veselo in glasno kot slavčkova pesem v pomladnih nočeh.

Začela se je maša. Urška je potegnila Jana za roko in oba sta pokleknila na kamniti tlak. Petje se je dvigalo pod cerkveni obok, mašnik je molil vmes latinske molitve, ki so od časa do časa dosegle tudi Jana in Urško in ju napolnile s skrivnostnim mirom in pobožnostjo.

Urška je jasno čutila: to je božja hiša, tu se Bog srečuje s svojim ljudstvom; Bog, ki je v nebesih in na zemlji. V globini duše je v presrečni zavesti doumela, da je tudi sama član te velike božje družine. Objela bi vse ljudi, ki so bili v cerkvi, da bi vsi kot eno srce slavili Boga, ki se je v tem lepem sončnem jutri sklonil do svojih otrok.

Tako živo je čutila božjo milino, da je stisnila Janovo roko, z željo, da bi tudi v njegovo dušo prešel ogenj, ki je razvnel njen srce. Bila je srečna in nenadoma je razumela, kaj je Bog. A kako naj to pove Janu? Kako naj mu razodene to, kar se sedaj doga-

ja v njenem srcu? Ko bi bila sama v cerkvi, bi padla na obraz in ihtela od sreče in nepopisne sladkosti, ki jo je vso prežela.

Ni se mogla zbrati, da bi prisluhnila pridigi vikarja. Le utripom lastnega srca je prisluškovala in njene ustnice so šepetale: »Ljubim te, o Bog, ljubim te z vsem srcem in z vso dušo.«

Jan pa je z vso pozornostjo prisluhnil mašnikovim besedam. V cerkvi je zavladala tišina in znova je bil pogreznjen v svoj svet teme in samote.

Ekslibrisi — vabljiva drobna grafika

Ekslibrisi — lastniška znamenja v knjigah — so največkrat tihi in skriti, o njih lastnik ne razpravlja in je nanje že kar čustveno navezan. Zato je težko najti celo sodobne ekslibrise, kaj šele takšne iz prejšnjih stoletij. Marsikaj je še neznanega. Popolnega pregleda vseh ekslibrisov najbrž nikoli ne bomo imeli, saj so nekateri med njimi že izgubljeni, pozabljeni, ohranjeni samo v nekaj izvodih ali kratko in malo skriti v zasebnih ali javnih knjižnicah.

Kaj je pravzaprav ekslibris? Odgovor na to vprašanje nam je posredoval dr. Rajko Pavlov, ugledni slovenski znanstvenik, publicist in eden najbolj znanih ljubiteljev ekslibrisov v Sloveniji. Hkrati prizadevno vodi društvo ljubiteljev drobne grafike Ekslibris Sloveniae in bogati svojo zbirko z novimi ekslibrisi.

»V današnjem pojmovanju je ekslibris listek, ki ga nalepimo na prvo notranjo stran sprednjih knjižnih platnic. Na ekslibrisu je napisano »ex libris«, kar smiselno prevajamo »iz moje knjižnice« ali bolj točno »iz knjig«, ter ime in priimek lastnika ekslibrisa. Ekslibris, nalepljen v knjigo, pove torej, kdo je lastnik knjige. Ker gre v bistvu za lastniško znamenje v knjigi, je ekslibris lahko tudi navaden podpis lastnika knjige ali pečat z imenom in priimkom lastnika knjige.

Takšni so bili prvi znani ekslibrisi v rokopisnih in klinopisnih knjižnicah egipčanskega kralja Amenophisa III. (1411 do 1375 pred n. št.). Vendar ima sam podpis v knjigo sicer smisel oznake lastništva, knjigi pa to ni v okras. Nasprotno, umetniško izdelan ekslibris knjigo oplemeniti in okrasiti.

Prvi doslej znani Slovenec, ki je imel svoj ekslibris, je bil Jurij Slatkonja, ki je postal leta 1513 prvi škof dunajske škofije. Po rodu je bil Ljubljčan; rodil se je leta 1456, umrl je kot dunajski škof, 26. aprila 1522. Njegov ekslibris je nastal med leti 1506 in 1513, ko je bil tudi vodja dvornega zbora v času cesarja Maksimilijana I. Po zaslugi škofa Slatkonja smo torej Slovenci že pred 480 leti dobili svoj prvi ekslibris, danes tako vabljivo in cenjeno drobno grafiko.

Ivan Virnik
(Naš tehnik)

Vikar je govoril o sv. Roku, ki se je pred več kot dve sto leti rodil v južni Franciji. Zelo zgodaj so mu umrli starši. Tedaj je vse svoje veliko premoženje razdal ubogim in se podal na božjo pot v Rim. V Italiji pa je takrat razsajala kuga, ustavil se je v več krajih in stregel kužnim bolnikom. Tudi v Rimu jim je stregel in ozdravil mnoge s tem, da jih je prekrizal.

Na poti domov je v severni Italiji tudi sam zbolel za kugo. Ležal je skupno z drugimi bolniki, a končno se je mukoma zavlekel v gozd in se naselil v zapuščeni koči. S pijačo ga je krepčal angel, iz bližnjega gradu lahkoživega grofa Gotarda pa mu je pes nosil kruh in meso ter mu lizal gnojne rane. Angel ga je čudežno ozdravil, vrnil se je domov v Francijo, ki je bila takrat zapletena v vojno. Obdolžili so ga vohunstva, ker je iz ponižnosti zamolčal svoj rod. Zaprli so ga v ječo, kjer je po petih letih umrl 16. avgusta 1327.

Jan je stiskal pesti ob krivici, ki se je zgodila temu ljube-mu svetniku, ki je brez dvoma tudi njemu pomagal in ga rešil kužne bolezni. Ljudje so tudi hudobni, je z žalostjo ugotovil in odpor je vstal v njegovem srcu do vseh, ki delajo krivico.

Medtem ko se je Urška radovala v objemu božje ljubezni, je v Janovem srcu vstajala pravična jeza do vseh hudobnih in veliko usmiljenje do zatiranih.

Potem je oba spet zajela pesem, sedaj nežna, polna miline in hrepenenja:

*S soncem si gvantana,
z zvezdami kronana,
prelepo cvetiš,
še žlahtnejše dehtiš,
O Marija...*

Jan in Urška sta vsak po svoje občutila to pesem. Urška kot molitev in prošnjo, Jan kot lepoto in čudovito dobrino, ki jo je danes prvič odkril na poti svoje teme in negotovosti. Lica so mu žarela od notranje sreče in čas je mineval, ne da bi ga zaznal.

Potem se je vsa cerkev zgrnila k ofru okrog oltarja. Urška je odvezala vozec svojega robca in spretno ujela dva sol-da, ki ju je dala Janova mati Jera, enega zanjo in enega za Jana.

Prijela je Janovo roko in mu zašepetala:

»Pojdiva tudi midva k ofru. Vodila te bom!« Janova roka je zatrepetala v njeni. Čutil je gnečo okrog sebe, otroci so se prerivali in hoteli biti prvi. Urška je počakala, da so šli najbolj nestrpni mimo, nato se je z Janom vključila v vrsto, ko so prihajale že dekleta in žene.

Vikar Luka je držal v rokah majhno monštranco in vsakega z njo blagoslovil. Ko je prišel Jan na vrsto, je položil monštranco z relikvijo na njegovo sklonjeno glavo in z glasom, ki se je lomil od ganotja, molil:

»Na priprošnjo sv. Roka naj te blagoslovi vsemogočni Bog, Oče, Sin in Sveti Duh.«

S prosto roko ga je še pobozal po glavi, nakar se je sklonil k Urški in ji rekel:

»Pridi s starši k meni v farovž.«

Urška je zardela in komaj slišno odgovorila:

»Pridem, gospod vikar!«

Samo Jan je še slišal vikarjevo naročilo. Ostali verniki so vneto prepevali s pevci na koru:

*Žegnana Kraljica, Mati
gnade,*

*življenje naše na naš trošt.
K tebi vpijemo izgnani
otroci Eve.*

Urška ni več pela. Tesnoba ji je napolnila srce. Kaj mi hoče gospod vikar? Sem se morda v cerkvi slabo vedla? Nič takega si ne mogla očitati. Tako čudno ji je bilo pri duši.

(Dalje prihodnji tork)

Za več let življenja

(Nadaljevanje s str. 7)

ske bolezni. Toda redne telesne vaje lahko pomagajo zmanjševati rizičnosti tudi teh činiteljev. Če ljudje, ki imajo visok krvni tlak, redno vadijo, se rizičnost zmanjša za polovico. Pri kadilcih pa so ugotovili zmanjšano rizičnost za slabo tretjino.

Med presenečenji, ki je čakalo analizadorje, je gotovo dejstvo, da se je pokazala daljša življenjska doba pri tistih raziskovanih osebah, ki so po študiju nekoliko pridobili na telesni teži (okrog 7 kilogramov), v primerjavi s tistimi, ki so ostali enako težki. Raziskovalci domnevajo, da so slednji najbrž obolevali za katero od bolezni.

Nekaj presenečenja pa je prinesla tudi ugotovitev, da zelo dobra telesna kondicija v mladih letih ni pomemben činitelj za zdravo in dolgo življenje. Podatki iz študije namreč govore, da je življenjska doba nekdanjih univerzitetnih atletov v povprečju manjša, kot je življenjska doba njihovih kolegov. Smrtnost je še posebej presenetljivo visoka med tistimi, ki so se še tudi po študiju zelo intenzivno ukvarjali z atletiko ali pa so atletiko povsem in naenkrat opustili.

V *Journal of the American Medical Association* pa je pred kratkim izšlo tudi poročilo, ki dodatno podkrepuje koristnost rednih telesnih vaj oziroma teka. Poročilo zavrača dosedanje trditve, da tekači na dolge proge sčasoma utrpijo težje poškodbe na sklepih in da izgubljajo čvrstost kosti. Resnica je, kot so ugotovili raziskovalci Stanfordske univerze, prav obratna. Analiza med vztrajnostnimi tekači in ljudmi, ki ne tečejo redno, je pokazala, da imajo redni tekači za 40 odstotkov čvrstejše kosti. To odkritje je pomembno posebno za ženske, ki po meniju pospešeno izgubljajo kostno maso in imajo resne težave zaradi krhkosti kosti.

Tudi obraba sklepov in poškodbe na njih pri rednih tekačih niso bistveno večje, kot so pri netekačih, zagotavljajo raziskovalci.

(Vira: Newsweek, Time)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —